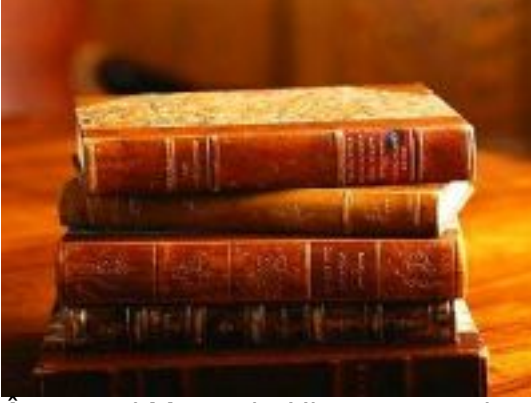

Âmmetu-l Meşayih: Ulemamızın ekserisi.

Caiz: Bazan sahih manasında kullanılır, bazan helal olur manasındadır.

Lâ be's: Ekserde mubah ve terki evla olan için kullanılır. Bazen de mendub için kullanılır.

Yenbağı: Mendub ve gayrısında, evvelki alimlerin örfünde kullanılmıştır. Sonra gelen alimler sadece mendubta kullanmış-lardır.

Meşayih: İmamı A'zam'a yetişemeyen alimler.

Mütekaddimin: Üç imama yetişenler. Yetişemeyenler müte-ahhirindir.

Halef: İmamı Muhammed'den, Şemsul Eimme'ye kadar olan dönem. (Hicri: 189-456 tarihleri arası.)

Selef: Ebu Hanife'den, İmamı Muhammed'e kadar. (Hicri: 80-189)

Müteahhirun: Mütekaddimi ile müteahhirin arasını ayıran tarih hicri 300 yılı başıdır.

Sadru-l Evvel: Ancak selef için söylenir. Haklarında Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'in şahitlik ettiği ilk üç asırdır.

İmam: Hanefi fıkıhında bu tabir İmamı A'zam için kullanılır.

Sahibi-l Mezheb: Ebu Hanife.

Sahibeyn: Ebu Yusuf ve Muhammed.

Şeyhayn: Ebu Hanife ve Ebu Yusuf.

Tarafeyn: Ebu Hanife ve İmamı Muhammed.

İmamı Sani: Ebu Yusuf.

İmamı Rabbani: İmamı Muhammed.

Eimme-i Selase: Ebu hanife, Ebu Yusuf ve Muhammed.

Eimme-i Erbaa: Dört mezheb imamı.

Müftü meselesine gelince:

Bu bâbda «Fethü'l-Kadir» de şöyle denilmektedir: Usul-ü fıkıh ulemasınca kararlaştıran rey'e göre müftî müçtehid demek-tir. Müçtehid olmayan ve sadece müçtehidlerin kavillerini ezber-lemiş bulunan bir kimse müfti değildir. Ona düşen vazife, kendi-sine bir mesele sorulduğu vakit İmam A'zam gibi bir müçtehidin kavlini hikâye ederek söylemesidir. Bundan anlaşılır ki zamanı-mızda mevcut ulemanın fetvaları fetva değil, müftînin sözünü nakilden ibarettir.

Bu sözü müctehidden nakletmenin iki yolu vardır. Ya elinde bir senedi vardır, yahut maruf ellerde dolaşan bir kitaptan alarak söyler.